

SALVS REI PVBLICAE SVPREMA LEX ESTO.

VYBRANÁ

TÉMATA

STAV RATIFIKACE SMLOUVY O ÚSTAVĚ PRO EVROPU V ČLENSKÝCH STÁTECH EU

(01/2007)

Mgr. Robert Vyklický

Mgr. Petr Valenta

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Obsah:

ÚVOD	3
EVROPSKÝ PARLAMENT	3
TABULKA 1 – OBECNÉ RATIFIKAČNÍ PROCESY V OTÁZKÁCH EU V PARLAMENTECH ČLENSKÝCH STÁTŮ EU	4
TABULKA 2 – REFERENDUM SOUHRN	5
SROVNÁVACÍ TABULKA	5
PRAMENY:	7

Úvod

Smlouva o Ústavě pro Evropu (dále je Ústava) může vstoupit v platnost po ratifikaci ve všech 27 členských státech Evropské unie. Původní předpoklad, že Ústava vstoupí v platnost dne 1. listopadu 2006, se ukázal po odmítnutí textu Ústavy v referendech konaných ve Francii a Nizozemí jako neuskutečnitelný. V současné době je přijetí Ústavy nejisté. V některých státech přesto proběhla její ratifikace.

Evropskou ústavu ratifikovalo doposud 18 členských států. Ve 2 zemích (Lucembursko, Španělsko) byl text Ústavy schválen v referendu, v 16 státech tak učinily parlamenty členských zemí. Bulharsko a Rumunsko ratifikovalo smlouvu společně s přístupovou smlouvou k EU.

Evropský Parlament

Evropský parlament hlasoval o podpoře Ústavy dne 12. ledna 2005 ve Štrasburku. Při hlasování se pro rezoluci vyslovilo 500 poslanců, proti bylo 137 poslanců a 40 poslanců se zdrželo hlasování. Evropský parlament v rezoluci vyjádřil názor, že *„Ústava je dobrým kompromisem a výrazným zlepšením existujících smluv, který v případě ratifikace přinese viditelné zlepšení pro občany EU, členské státy (včetně jejich vlád a místních samospráv) a efektivní fungování jednotlivých institucí Evropské unie a Evropské unie jako celku“*.

Tabulka 1 - obecné ratifikační procesy v otázkách EU v parlamentech členských států EU

Stát	Parlamentní ratifikace
Belgie	Smlouvy týkající se občanských práv musí být ratifikovány oběma komorami parlamentu (čl. 163 Ústavy).
Bulharsko	Schválení nadpoloviční většinou přítomných poslanců Národního shromáždění (čl. 81 a 85 Ústavy).
Česká republika	Schválení 3/5 většinou všech členů Poslanecké sněmovny a 3/5 většinou přítomných členů Senátu (čl. 10 a 39 Ústavy).
Dánsko	Schválení 5/6 většinou členů dánského zákonodárního sboru „Folketing“ (čl. 20 a 42 Ústavy).
Estonsko	Schválení nadpoloviční většina členů parlamentu (čl. 120 a 121 Ústavy).
Finsko	Schválení zvláštním zákonem. Nadpoloviční většina členů parlamentu, v případě ústavních otázek 2/3 většina (čl. 94 Ústavy).
Francie	Schválení zvláštním zákonem (čl. 52-55 a 88). Diskreční referendum z iniciativy prezidenta republiky (čl. 11).
Irsko	Každá reforma EU vyžaduje paralelní změnu Ústavy prostřednictvím referenda (čl. 29, 46 a 47).
Itálie	Schválení oběma komorami. Referendum v těchto otázkách Ústava neumožňuje (čl. 75 a 80 Ústavy).
Kypr	Přijetí vládou a schválení parlamentem (čl. 169 Ústavy).
Litva	Schválení parlamentem (čl. 135 odst. 1,5 Ústavy).
Lotyšsko	Schválení parlamentem. Pokud ale nadpoloviční většina poslanců požaduje referendum, musí být vyhlášeno (čl. 68 Ústavy).
Lucembursko	Schválení zvláštním zákonem, pro který se musí vyslovit 2/3 většina poslanců parlamentu (čl. 37, 49 a 114 Ústavy).
Maďarsko	Schválení 2/3 většinou členů obou komor parlamentu (čl. 2a Ústavy).
Malta	Neexistuje žádná právní regulace, ledaže by ratifikace vyžadovala dodatek Ústavy.
Německo	Schválení zvláštním zákonem, pro který se musí vyslovit 2/3 většina členů Spolkového sněmu a 2/3 většina členů Spolkové rady (čl. 23 a 79 Ústavy).
Nizozemsko	Schválení 2/3 většinou členů parlamentu (čl. 91 Ústavy).
Polsko	Schválení většinou členů parlamentu. Procedurální pravidla jsou stanovena zákonem o parlamentu (čl. 90).
Portugalsko	Schválení většinou členů parlamentu (čl. 161 Ústavy).
Rumunsko	Schválení oběma komorami parlamentu. Ústava umožňuje konání referenda v otázkách souvisejících s národními zájmy (čl. 90 Ústavy).
Rakousko	Schválení většinou členů Národní rady. Schválení 2/3 většinou členů Národní rady a Spolkové rady v případě, že přenos kompetencí vyžaduje změnu Ústavy (čl. 42, 44 a 50 Ústavy).
Řecko	Schválení zvláštním zákonem, pro který se musí vyslovit 3/5 většina členů parlamentu (čl. 28 Ústavy).
Slovensko	Schválení 3/5 většinou členů parlamentu (čl. 7 a 84 Ústavy).
Slovinsko	Schválení 3/5 většinou členů parlamentu (čl. 3 a 8 Ústavy).
Španělsko	Schválení zvláštním (organickým) zákonem, pro který se musí vyslovit většina členů Poslanecké sněmovny (čl. 93 Ústavy).
Švédsko	Schválení 3/4 většinou členů parlamentu – Riksdag (čl. 10.5 Ústavy).
Velká Británie	Schválení většinou členů parlamentu.

zdroje: <http://www.uc3m.es/uc3m/inst/MGP/NCR/portada.htm>
<http://www.european-referendum.org/materials/di/refsum.pdf>

Tabulka 2 – referendum souhrn

Referendum ANO/NE	Celkem	Státy
ANO	9 (závazné 8x, konzultativní 1x – Nizozemsko)	Dánsko, Francie, Irsko, Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko, Velká Británie
NE	16	Bulharsko, Estonsko, Finsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Rakousko, Řecko, Švédsko, Belgie, Itálie, Slovinsko, Slovensko.
Nerozhodnuto	2	Česká republika, Rumunsko

Srovnávací tabulka

Stát	Referendum ANO / NE	Fakultativní / obligatorní referendum	Současný stav	Ostatní referenda spojená s EU
Belgie	NE	Fakultativní	<i>Ratifikováno Senátem 28. dubna 2005 a Sněmovnou reprezentantů 19. května 2005. Regionální parlamenty schválily ústavu v únoru 2006.</i>	
Bulharsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem společně s přístupovou smlouvou 11.5. 2005</i>	
Česká republika	Nerozhodnuto	Fakultativní	Ratifikace odložena	červen 2003 – vstup do EU
Dánsko	ANO	Obligatorní	Závazné referendum – termín odložen	1972 – vstup do Evropských společenství; 1986 – Jednotný evropský akt; 1992 – Maastrichtská smlouva; 1998 – Amsterdamská smlouva; 2000 – členství v EMU
Estonsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 9. května 2006.</i>	září 2003 – vstup do EU
Finsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 5. prosince 2006.</i>	1994 – vstup do EU
Francie	ANO	Fakultativní	Závazné referendum – 29. května 2005. <i>Pro 45,33 %, proti 54,67 %, účast 69,37%.</i>	1972 – vstup do Evropských společenství; 1992 – Maastrichtská smlouva
Irsko	ANO	Obligatorní	Závazné referendum – termín odložen	1972 – vstup do Evropských společenství; 1987 – Jednotný evropský akt; 1992 – Maastrichtská smlouva; 1998 – Amsterdamská smlouva; 2001 – Niceská smlouva; 2002 – Niceská smlouva;
Itálie	NE		<i>Ratifikováno oběma komorami</i>	

Stát	Referendum ANO / NE	Fakultativní / obligatorní referendum	Současný stav	Ostatní referenda spojená s EU
			<i>parlamentu. Sněmovnou 25. ledna 2005, Senátem 6. dubna 2005.</i>	
Kypr	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 30. června 2005. Pro 30 poslanců z přítomných 56. Potřebná většina byla 29 poslanců.</i>	
Litva	NE		Ratifikováno parlamentem 11. listopadu 2004	květen 2003 – vstup do EU
Lotyšsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 2. června 2005. Pro 71 poslanců ze 100.</i>	září 2003 – vstup do EU
Lucembursko	ANO	Fakultativní	závazné referendum 10. června 2005. <i>Pro 56,52 %, proti 43,48 %, účast 86,50%.</i>	
Maďarsko	NE		Ratifikováno parlamentem 20. prosince 2004	duben 2003 – vstup do EU
Malta	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 6. července 2005.</i>	březen 2003 – vstup do EU
Německo	NE		<i>Ratifikováno oběma komorami parlamentu. Spolkovým sněmem 12. května 2005, Spolkovou Radou 27. května 2005.</i>	
Nizozemsko	ANO	Fakultativní	Konzultativní referendum na začátku roku 2005. <i>Pro 38,40 %, proti 61,60 %, účast 62,80 %.</i>	
Polsko	ANO	Fakultativní	Konzultativní referendum <i>odloženo</i>	červen 2003 – vstup do EU
Portugalsko	ANO	Fakultativní	závazné referendum <i>odloženo</i>	
Rakousko	NE		<i>Ratifikováno oběma komorami parlamentu. Národní radou 11. května 2005, Spolkovou radou 25. května 2005.</i>	1994 – vstup do EU
Rumunsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem společně s přístupovou smlouvou 17. 5 2005</i>	
Řecko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 19. května 2005</i>	
Slovensko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 11. května 2005.</i>	květen 2003 – vstup do EU

Stát	Referendum ANO / NE	Fakultativní / obligatorní referendum	Současný stav	Ostatní referenda spojená s EU
Slovinsko	NE		<i>Ratifikováno parlamentem 1. února 2005.</i>	březen 2003 – vstup do EU
Španělsko	ANO	Fakultativní	závažné referendum 20. února 2005. <i>Pro 76, 73 %, proti 17,24 %.</i> <i>Účast 42,32 %.</i>	<i>20. únor 2005 – vstup do EU.</i> <i>Pro 76, 73 %, proti 17,24%.</i> <i>Účast 42,32%</i>
Švédsko	NE		<i>Ratifikace parlamentem byla odložena.</i>	1994 – vstup do EU 2003 – vstup do EMU
Velká Británie	ANO	Fakultativní	<i>6. června 2005 bylo vládou oznámeno přerušeni ratifikačního procesu.</i>	1975 – vstup do Evropských společenství

Prameny:

1. A GUIDE TO THE REFERENDA ON THE EU CONSTITUTIONAL TREATY – Centre for European reform

Webové stránky:

1. <http://www.europarl.de/index.php?rei=2&vers=text>
2. <http://www.euractiv.com/>
3. http://www.swp-berlin.org/common/get_document.php?id=257
4. <http://www.verfassungen.de/>
5. www.derstandart.at
6. <http://www.agenceurope.com/>
7. http://www.europa.eu.int/constitution/ratification_en.htm
8. <http://www.faz.net/s/homepage.html>